

Hjalti í Jákupstovu, fiskifrøðingur:

Vit kunnu veiða millum 110-120.000 tons árliga

—Við skynsamari stovnarøkt hevði útflutningsvirðið í fjør verið 500 milliónir hægri. Vit mugu ansa eftir, tá ein góður árgangur er komin fyri seg at spara uppá hendan, soleiðis at vit fáa eina javnari veiðunøgd. Vit hava bæði verið ov gramm og tikið ovmikið út, náttúran hevur eisini verið kørg og gávumild, sigur hann

Ein ein góður árgangur av eitt nú toski er komin undan er ikki einstíðandi við, at neyðugt er at uppfiska hann beinanvegin. Skilabetri er at driggja hann yvir fleiri ár, soleiðis, at vit eisini kunnu veiða nakað tey ringu fiskiárini. Vit føroyingar mugu trúgvá uppá, at fiskur goymist livandi í sjónum. Og okkara uppgáva er so at driggja, soleiðis at vit fáa eina javnari veiðunøgd hvørt árið, hetta má verða niðurstøðan av fyrilestrinum Hjalti í Jákupstovu helt á aðalfundinum hjá Sjóvinnubankanum.

—Veiðan av botnfiski undir Føroyum hevur verið í støðugari minking síðan 1985 frá umleið 140.000 og til í fjør beint undir 100.000 tons. Niðurgongdin í nøgd er eisini ein munandi niðurgongd í útflutningsvirði, segði Hjalti í Jákupstovu.

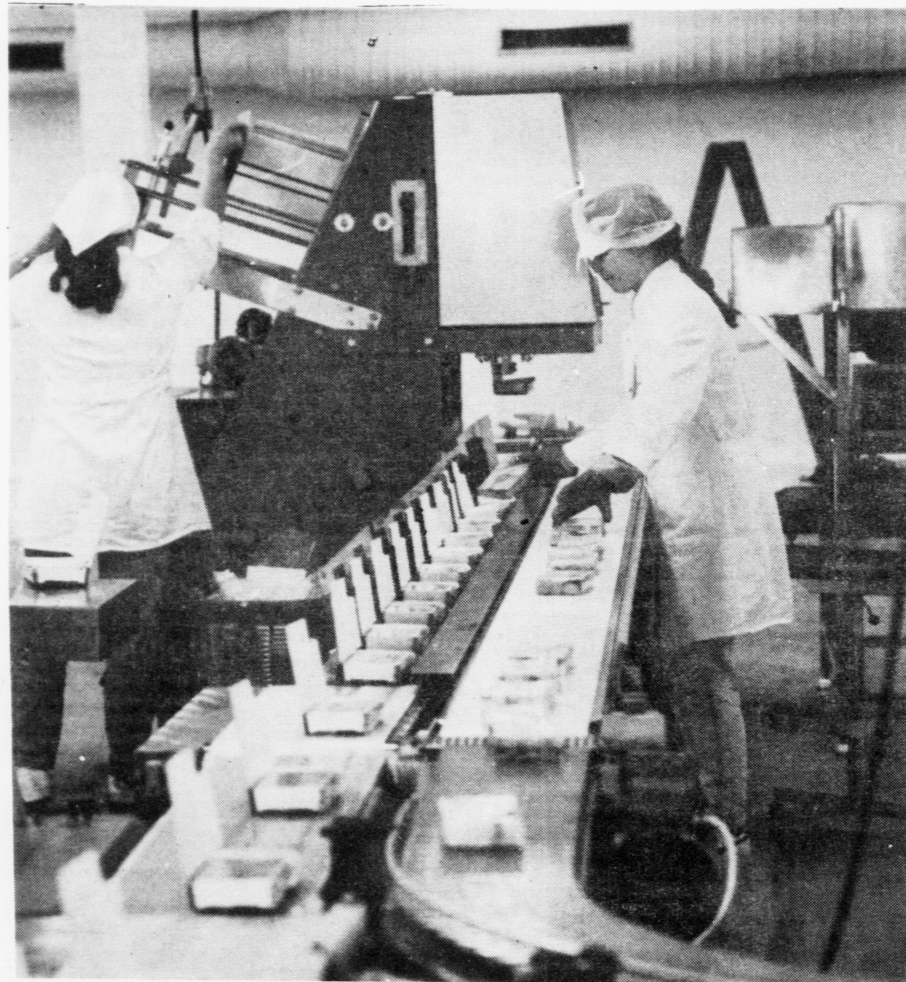
500 mill

—Høvdu vit veitt 140.000 tons í fjør og tey høvdu verið avreidd fyri sama prís sum á uppbóðsøluni í januar, so var avreitt fyri eitt virðið uppá 1,3 milliard. Hinvegin høvdu vit bert nøgdina at selja sum vit veiddu í 1991, so varð virðið beint omanfyri 800 milliónir. Her er ein munur uppá 500 milliónir, segði Hjalti í Jákupstovu.

—Eg veit væl, at henda samanbering er ov einföld, men eg havi gjørt hana fyri at lýsa, at stovnsrøkt, ella manglandi stovnsrøkt og náttúrligar broytingar eru pengar, nógvir pengar, sigur hann.

500-1000 arbeiðspláss

—Tala vit síðan tær 500 milliónirnar og rokna at 2/5 fara til manningarnar, ella 200 milliónir krónur, sum aftur kann roknast um til 1000 rímuligar árslønin á sjónum, Varð nøgdin landað til føroysk

virki, høvdu hesi 40.000 tonsini kanska borið øðrum 1000 arbeiðsplássum á landi.

—Men vit skulu ikki leggja okkum eftir at veiða 140.000 tons, heldur ikki 100.000 tons, men onkunstaðni milum 110.000 - 120.000 tons. Munurin samanmett við í dag hevði kanska tá verið 500-1000 arbeiðspláss. Sjálvt hetta talið hevði munað væl hjá almennastovuni, segði Hjalti í Jákupstovu.

Ov stór orka

—Hóast ávaringar, so bygdu vit í áttatíðrum og seinni ein veiðiflota, í ríkiliga var førur fyri at veiða 140.000 tons undir Føroyum. Eisini útbýgdu vit eina flaka og mót-tøkuorku uppá á landi til minst somu nøgd, sigur hann.

—Bankarnir hildu seg kunna vera við at fígga hesa ovurorku, tí útlán teirra til virkir og kanska serliga skip vóru tryggjaði av landskasaveðhaldi. Hinvegin vóru ætúranini

til hús, sekundaervirki, bilar o.s.fr., ið eisini vórðu og keypt útfra eini veiðunøgd uppá 140.000 tons ikki tryggjaði av nokrum veðhaldi, sigur Hjalti í Jákupstovu.

—Hvat er tað so sum er hent. Er tað náttúran, ið spælir okkum eitt puss, ella eru tað vit, ið hava verið ov mikið gramm. Sannleikin er ikki antin ella, men bæði og. Vit hava bæði verið og gramm og tikið ovmikið æt, og eisini hevur náttúran bæði verið kørg

og verið gávumild, sigur Hjalti í Jákupstovu.

—Søgan visir okkum, at vit av vanligum botnfiskasløgum undir Føroyum bert allar fægstu ár kunnu fiska 140.000 tons og tey ár hetta ber til eiga vit at lata vera við at gera tað, sigur hann.

Bert okkara egna

—Vit hava hoyrt hvussu nógvir útlendskir trolarar royndu undir Føroyum í gomlum døgum, og hvussu naskir teir vóru. lesa vit í bløðnum sæst

misnøgdin við hesa ránsveiðu í heilum.

—Tað ber tí til at gita, at veiðutrýstið eftir toski og hýsu tá eisini hevur verið stórt. Javna veiðan eftir toski bendir eisini á at so er. Skiftandi veiðan visir tá, um tað er rætt, at bert tilgongdin hevur verið eitt sindur skiftandi. Ein munur er tó, og hann er, at útlendingar og eisini vit, áðrenn fiskimarkini vórðu flutt út, høvdu møguleikan at fara aðrastaðir at fiska, um lítið var at fáa. Vit hava bert hesar grunnarnar og kunnu tí ikki flyta, um lítið er at fáa. Vit hava tí hildið á at fiska, við studningi, eisini aftaná at vit áttu at flutt úr toskaveiðuni fyri fiskaløysi, sigur Hjalti í Jákupstovu.

1982 stórsti árgangur

Í 1982 kom ein tann stórsti árgangur nakrantíð undan, síðan vit byrjaðu at gera stovnsmetingar undir Føroyum. Hesin var grundarlagið fyri stóru veiðuni av toski mitt í áttatíðrum. Árgangurin var fiskaður upp skjótt og effektivt, og tá tilgongdin í seinnu helvt av hesum tiggjuáraskeiði hevur verið vánalig, er úrslitið vordíð sum tað er.

—Eg rokni við, at veiðan í ár verður eini 10-12.000 tons minni enn í fjør. Orsøkin er tíverri sera einföld. Í tíðarskeiðnum 1985-87, tá tann sera góði árgangurin av toski frá 1982 var inni í fiskiskapinum, veiddu vit hvørt ár umleið 50 prosent í tali av honum. Úrslitið var, at hann var uppfiskaður í 1988 og árgangirnir seinni hava verið ovmáir til at hildi fiskiskapinum upp, sigur Hjalti í Jákupstovu.

—Ein positiv broyting er tó hend í dag. Nú sýna okkara politikkarar í stóran mun vilja til at friða grunnarnar, sigur Hjalti í Jákupstovu.

jústinus